

Tema Vatten åk 7-9, Gy

Plats: Se inbjudan.

Kläder: Kläder efter väder, inga finkläder. Vattentäta kängor eftersom det kan bli lerigt nära dammen. Om det är torrt i markerna och det är torrt och varmt väder går gymnastikskor bra.

Tid: Exkursionen tar 3 timmar. Vi rekommenderar starkt att ni avsätter hela dagen för att vistas i naturen. På många exkursionsmål finns fina promenadstigar längs ån - samt grillplatser.

Mat: Medtag alltid frukt och fika. Stannar ni heldag så medtag lunch. Meddela guiden när det är lagom för eleverna att ta en fruktpaus resp fika och lunch. Guiden är med er 3 timmar så ev kan det vara bättre att ta lunchen efter guidningen, men det är inte nödvändigt. Gör det som är bäst för elevernas koncentration.

Förberedelser: Gör en färdig uppdelning av eleverna i 8 grupper. Fundera över hur uppdelningen bäst kan göras för att eleverna ska få ut mesta möjliga av samarbetet i gruppen. Kanske ska man blanda eleverna så att det i varje grupp finns både elever som är starka på samarbete och de som är mindre starka. Prata om hur man samarbetar på ett bra sätt. Att gruppen ska se till att alla får vara delaktiga. Att man lyssnar på varandra.

- Titta på filmerna om Höje å, samt om provtagning av bottenfauna [här](#). Ett stöd för lärare är broschyren [En renare å, ett rikare landskap, ett renare hav](#).
- [Vattenrikesnurren](#). Genom att studera ån och dess omgivningar kan vi få ett värde på hur ån mår. Vi kommer att titta på beskuggning och växtlighet, å-fårans utseende, smådjur och vattenhastighet.
- Mäta nitrat. Gå igenom kvävecykeln med eleverna.
- Skriv ut småkrypsmemoryt [här](#). Prata om att vissa småkryp är växtätare, andra rovdjur och åter andra äter döda djur och växtdelar. De är detritusätare. Spela småkrypsmemoryt för att träna arterna innan exkursion. Ta reda på vad en indikatorart är. Läs mera [här](#).

Ge några av eleverna i uppgift att gå runt och dokumentera med mobilkamera under exkursionen.

Planering exkursion (ordningen kan komma att ändras under exkursionen):

- **Landskapets utveckling.** Vi tittar på kartor över en skånsk å för 200 år sedan och nu och pratar om vad som har förändrats. Vi tittar även på två landskapsbilder som visar exempel på ett utdikad jordbrukslandskap och ett där åtgärder som anläggning av dammar har skett. Dessa bilder finns i broschyren [En renare å, ett rikare landskap, ett renare hav](#). Vi kopplar detta till miljömålen.
- **Hävning.** Eleverna får sortera djuren i växtätare, rovdjur och detritusätare. Samt även se vilka indikatorarter de har och diskutera vad detta kan betyda.
- FRUKTPAUS
- **Vattenrikesnurran.** Genom att studera ån och dess omgivning kan vi få ett värde på hur ån mår. Vi tittar på beskuggning och växtlighet, å-fårans utseende, smådjur och vattenhastighet
- **Mäta nitrat i damm och å.** Vi jämför värdena och ser i vattenrådets rapporter vilka värden de har fått.
- **Naturvårdare.** Eleverna jobbar gruppvis och får kort med djur som lever i och kring vatten. De ska gå runt i området och se hur miljön för det djuret är här, samt föreslå förbättringar.
- **Värderingsövning.** Ett påstående ställs och eleverna ska placera sig längs ett rep på olika ställen beroende på om de håller med eller inte.
- Avslutning och enkel utvärdering.

Ur Lgr22 åk 7-9: Vatten som lösningsmedel och transportör av ämnen, till exempel i mark och växter. Några kemiska processer i mark, luft och vatten samt deras koppling till frågor om miljö och hälsa, till exempel växthuseffekten, vattenrening och spridning av miljögifter. Argumentation och ställningstaganden i aktuella frågor som rör miljö. Betydelsen av biologisk mångfald. Lokala och globala ekosystem.

Efterarbete

Låt eleverna få skriva rapporter över innehållet i exkursionen. Låt dem utgå från bilderna sidan 6-8 i [En renare å, ett rikare landskap, ett renare hav](#) samt sina dokumentationer från exkursionen. Vad har hänt med åarna och våtmarkerna i Skåne de senaste 200 åren? Hur såg ni på exkursionen att en damm kan rena vattnet? Berätta om tre djur som finns vid eller i åar och våtmarker och vad som är viktigt för att de ska trivas. Gör quizet om vattenvård [här](#).

Undersök vilka miljöer för olika djur och växter det finns på skolgården och i skolans närhet. Fundera över om ni kan ha faunadepåer för att förbättra den biologiska mångfalden på skolgården. [Här kan ni få tips.](#)

Det är kul om vi på Natur i fokus vi får ta del av arbetet och höra hur det går!